

1. Metabazalty na Špilberku a na Petrově

Skalní výchozy jsou tvořeny nejstaršími horninami, které můžeme na území města najít – metabazalty. Vznikaly při podmořských vulkanických výlevech. Někteří badatelé odhadují jejich stáří na více než 700 miliónů let. Řadí se do období prekambria.

2. Slepence na Červeném a Žlutém kopci

Červenofialové (místo oranžové) slepence s vložkami pískovců byly těženy už ve středověku a hojně se využívaly (např. pro základové zdivo na Petrově nebo na různých zidkách v historickém centru města). Barva horniny se odráží v názvu jednoho z kopců; Žlutý kopec se jmenuje podle okrově zbarvených sprašových návějí na svazích. Slepence jsou prvohorního stáří.

3. Hády

Hády jsou skutečnou geologickou učebnicí města Brna. V Růženině lomu můžeme sledovat nasunutí hornin brněnského masivu (předprvohorní granodiority) na devonské (prvohorní) vápence. V horní etáži hádeckého lomu nasedají jurské (druhohorní) sedimenty na starší vápence. Poblíž se těžily korálové „mramory“, využitě například pro Obelisk v Denisových sadech.

4. Stránská skála

Ostrůvek druhohorních (jurských) vápenců s četnými jeskyněmi je významnou lokalitou z hlediska paleontologického, biologického i archeologického. Krinoidový vápenc (s úlomky tzv. lilijic) zde byl dobýván již na přelomu 12. a 13. století a stal se ikonickým materiálem brněnské středověké architektury (kašna Parnas na Zelném trhu, portál Staré radnice, Zderadův sloup).

5. Písečník

Na předprvohorní granodiority brněnského masivu nasedají sedimenty Karpatské předhlubně (tzv. brněnské písky). Odolnější římsy jsou tvořeny vápnitým pískovcem. Všechny materiál se zde usadil v průběhu třetihor, kdy bylo Brno zaplaveno mělkým mořem.

6. Červený kopec

Mocné vrstvy spraše sem byly naváty v chladných obdobích čtvrtor. Můžeme zde rozlišit přibližně dvacet fosilních půd a půdních komplexů. Jedná se o celoevropsky významný profil, který je chráněn jako Národní přírodní památka. Spraše najdeme také v okolí Brněnské přehrady nebo na svazích Špilberku a Žlutého kopce.

700 milionů let pod našima nohama

Procházka
geologickou
minulostí
města Brna

Co je GEODIVERZITA?

Geodiverzita (neživá příroda) zahrnuje celou šíři zemských rysů, včetně geologických, geomorfologických, paleontologických, půdních, hydrologických a atmosférických prvků, systémů a procesů. Ve městech se s ní můžeme setkat jednak v podobě skalních výchozů nebo vodních prvků, jednak v podobě materiálu využitého pro místní stavby, památek nebo obyčejné dlažby.

Čím je geodiverzita v Brně VÝJIMEČNÁ?

Brno leží na hranici dvou významných geologických jednotek – staršího Českého masivu a mladších Západních Karpat. Tato rozmanitost se přirozeně odrazila ve členitosti terénu, měla vliv na využívání přírodních zdrojů a krajiny v minulosti a v neposlední řadě podmínila i vývoj osídlení.

Díky své pozici na hranici „starého“ a „nového“ se Brno může pyšnit bohatou geologickou historií dlouhou více než půl miliardy let. Najdeme zde horniny každé geologické éry, od předprvohorních podmořských lávových výlevů až po čtvrtohorní větrem naváté usazeniny.

Pojďme se tedy společně projít geologickou minulostí našeho města.

Vydání podpořeno projektem TA ČR Éta TL02000219
Geodiverzita v rámci města: percepce, funkce, potenciál

T A
Č R

MENDELU
Lesnická
a dřevařská
fakulta

ÚGN

TECHNICKÁ
UNIVERZITA
V LIBERCI
www.tul.cz

B | R | N | O |

Foto: © Ladislava Ondráčková, © Lucie Kubalíková, © Květa Houzarová

Brno 2020

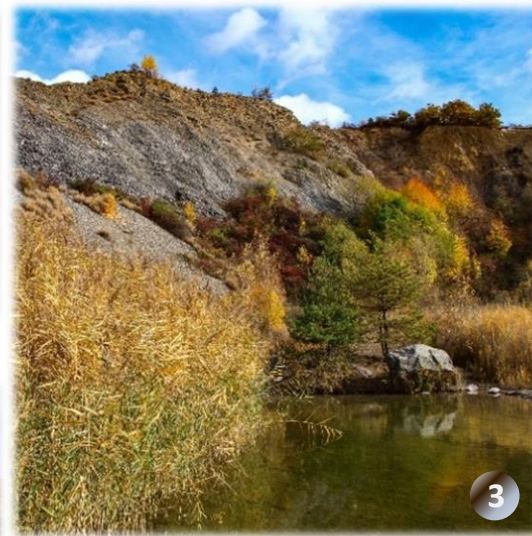
1

2

Žlutý kopec

3

Hády

Stránská skála

4

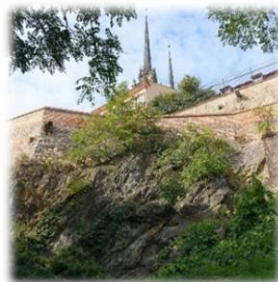
5

Písečník

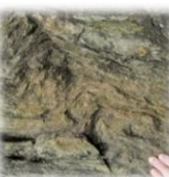

Červený kopec

6

Metabazalty
na Špilberku
a na Petrově

Prekambrium

Prvohory

Druhá hory

Třetihory

Čtvrtohory

